

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:1382

av **Stefan Jakobsson och Robert Stenkvist (båda SD)**

Undersök möjligheterna att införa gemensam skolklädsel på frivillig basis

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheterna att införa gemensam skolklädsel på frivillig basis och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

År 1222 beordrade ärkebiskopen av Cantenbury användande av cappa clausa, vilket är den historiskt sett första daterade anteckningen om nyttjande av någon typ av klädsel vid akademisk sammankomst. Några hundra år senare, närmare bestämt år 1552, började Christ Hospital School i London – en skola som tog hand om föräldralösa barn – använda en gemensam klädsel, vilket ses som skoluniformens födelse.

Under århundraden som gått har skoluniformen förändrats i utseende – på 1800-talet fanns det exempelvis ett antal skolor i Storbritannien där pojkarna förväntades bära hög hatt till sin uniform. Idag används skoluniformen i ett 40-tal länder runtom i världen. Det finns ingen standard eller något generellt reglemente för hur den ska se ut. Skillnaderna är alltså relativt stora länder emellan.

I Sverige finns ingen skola som använder skoluniform regelbundet. Vid Lundsbergs skola, Grennaskolan och Sigtuna Humanistiska Läroverket används dock skoluniform vid vissa tillfällen – exempelvis vid högtider, på söndagarna och vid skolavslutningar. På vissa svenska friskolor finns en klädkod som eleverna och deras föräldrar förbundit sig att följa.

Storbritannien är annars det land som fortfarande kan ses som centrum för skoluniformen. Mycket har förändrats men den konservativa ådran finns fortfarande kvar. Idag är det upp till skolorna själva huruvida de vill använda skoluniform, men i en undersökning gjord för Utbildningsdepartementet uppgav 99 % av de tillfrågade föräldrarna (i England) att deras barns skola (statliga skola) krävde att skoluniform bars. I en promemoria som utgick från Utbildningsdepartementet till skolorna, betonade man vikten av att alla ska ha råd med en skoluniform – en undersökning visade att 18 % av

föräldrarna fått ekonomiska problem på grund av kostnaderna för sina barns skoluniformer. Departementet tryckte vidare på att skoluniformen ska vara praktisk och inte får kränka någon.

Ett annat land som använder skoluniform är USA. Där har användningen av skoluniform ökat, från 13 % 2004 till 19 % 2012. Nyttjande av skoluniform har framförallt ökat i de fattigaste delarna av USA. Exempelvis använder 47 % av de allmänna skolorna i *områden med hög nivå av fattigdom* skoluniform. Motsvarande siffra för allmänna skolor i *områden med låg nivå av fattigdom* är 6 %. Den typ av skoluniform som används på skolorna i USA är generellt sett mindre strikt än den man ser i Storbritannien.

I Asien använder flera länder skoluniform; i Kina exempelvis så använder majoriteten av skolorna skoluniform. Generellt finns den i en vardagsvariant och i en finare variant – den finare används vid speciella högtider och tillfällen.

Det finns såväl fördelar som nackdelar med skoluniform. Bland de fördelar som tas upp, kan nämnas att den sägs ge: ett ökat självförtroende och förbättrad självkänsla hos eleverna, förbättrad disciplin och förbättrade akademiska resultat (bärandet av den ger signalen *jobb*), minskade klädkostnader för föräldrarna, starkare gruppkänsla på skolan, ett andrum för låginkomsttagare (deras barn sticker inte ut i mängden) och så upplevs den minska våld och brottslighet inom skolans område, då det är lättare att identifiera ungdomar som inte är elever på skolan.

Bland de nackdelar som lyfts fram nämns att mobbningen inte minskar – mobbarna hittar bara andra saker att anmärka på, att införande av skoluniform leder till fokus på accessoarer istället som till exempel skor, väskor och smycken, att låginkomsttagare får en ännu större ekonomisk börda då de utöver vardagskläder även måste köpa en skoluniform och att elevernas frihet kommer kränkas.

Förslagsvis bör skoluniformen vara av gratis karaktär samt att även idrottskläderna bör vara sponsrade. Elevpengen måste justeras för att rymma dessa kostnader för den enskilda skolan.

Skall någon form av konkret förslag komma i frågan bör en försöksgrupp genomföra ett förtest med efterkommande analyser av positiv och negativ påverkan, där indikatorer fastställs innan försöket görs.

Med anledning av ovanstående text föreslår vi därför att undersöka möjligheten att på frivillig basis införa en svensk variant av skoluniform så regelverk och lagar efterföljs.

Stefan Jakobsson (SD)

Robert Stenkvist (SD)